

Formanden:

Det som nr. 7 opførte spørgsmål (S 1480) er taget tilbage af spørgeren, og de som nr. 8 og 9 opførte spørgsmål (S 1449 og S 1450) udgår efter ønske fra spørgeren af dagsordenen for mødet i dag.

De som nr. 10, 11 og 12 opførte spørgsmål (S 1451, S 1452 og S 1453) udgår af dagsordenen for mødet i dag, fordi spørgeren ikke er til stede.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 44:

Forespørgsel til arbejdsministeren [om sanktionerne i dagpengesystemet og om a-kasse-medlemmernes retssikkerhed].

Af Jette Gottlieb (EL) og Frank Aaen (EL).
(Forespørgslen anmeldt 5/2 98).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Meddelelser fra formanden**Formanden:**

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.30.

Udsættelsen skyldes, at erhvervsministeren endnu ikke er til stede.

Mødet udsat kl. 13.23

Mødet genoptaget kl. 13.30

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Forhandling om redegørelse nr. UF 1: Erhvervsministerens redegørelse af 16. januar 1998 om forslag til direktiv om retsbeskyttelse af bioteknologiske opfindelser (KOM(97)446).

Forhandling**Sonja Mikkelsen (S):**

Muligheden for at patentere bioteknologiske opfindelser har været drøftet mange gange her i Folketinget i løbet af de sidste 10 år, og allerede i 1991 vedtog Folketinget en dagsorden, som senere har dannet grundlag for dansk stillingtagen til det direktivforslag fra Kommissionen, der blev fremsat første gang i 1988 og senere som et helt nyt forslag i 1997.

Erhvervsministeren har i sin redegørelse citeret dagsordenen og suppleret den med de yderligere punkter, vi efterfølgende her i Folketinget er blevet enige om også burde indgå som principper i det nye direktiv.

Helt grundlæggende er det, at direktivet nu klart forbyder patent på mennesker, og at direktivet respekterer FN's konvention om den biologiske forskelligartethed og de pligter, som følger for de enkelte medlemslande i denne sammenhæng. Hertil kommer, at landmændenes ret til at så egen høst uden at skulle betale licens samt at anvende patentbeskyttede dyr i egen drift også er taget med. Det, man kalder Farmer's Privilege, gælder således både for planter og dyr.

Hvad angår forbud mod produktpatent på dyr og patent på fremgangsmåden til fremstilling af dyr, er man på dette område endt med en løsning, der giver adgang til at patentere under forudsætning af, at der ikke påføres dyrene unødige lidelser – forstået på den måde, at det enkelte dyrs tab af velfærd skal stå i forhold til en betydelig medicinsk nytteværdi for mennesker eller dyr. Produktpatentet eller fremgangsmådepatentet vil altså alene kunne opnås, hvis det vil være til gavn for menneskeheden, at et genmodificeret dyr fremstilles.

Hvad angår forbud mod patent på mennesker, fremgår det nu klart og tydeligt af direktivforslaget. Når det gælder genmodificering af mennesker, står det ligeledes nu klart i direktivet, at man ikke kan få patent på genmodificering af menneskers kønsceller. Det er i forvejen bestemt i den europæiske patentkonvention, og det fremgår også af den danske patentlovgivning, at man ikke kan opnå patent på frem-

gangsmåder til sygdomsbehandling af mennesker, så det, der nu står tilbage, og som det ikke direkte er forbudt at patentere, er metoder til genmodificering af menneskers kropsceller, hvor formålet f.eks. er kosmetisk behandling.

I Socialdemokratiet lægger vi vægt på, at medlemslandene har fået bekræftet, at national lovgivning kan gå videre i reguleringen også på dette felt, f.eks. hvor en kommerciel udnyttelse vil stride mod sædelighed og offentlig orden, som det er formuleret i redegørelsen fra Erhvervsministeriet. Det lyder lidt sydeuropæisk, men Socialdemokratiet finder, at med den afgrænsning, der her er sket, og den supplerende mulighed i national lovgivning er resultatet også på dette punkt acceptabelt.

Når det gælder andre internationale aftaler, der har betydning for dette område, er det vigtigt, at der fortsat – også fra den danske regerings side – arbejdes med at sikre gennemførelsen af FN's biodiversitetskonvention. I den sammenhæng har jeg bemærket, at det nu er bestemt i direktivet, at det biologiske materials oprindelsesland skal fremgå af en patentansøgning, hvis disse oplysninger overhovedet er tilgængelige. Det er beklageligt, at det ikke er gjort til en betingelse for patentbarheden, at oplysningerne er til stede; men det er vigtigt i denne sammenhæng, at hvis der er tale om prøver udtaget fra et menneske, skal den person, der drejer sig om, informeres om, at man agter at indlevere en ansøgning om patent, og personen skal også have ret til at sige nej. Helt grundlæggende er det altså fortsat det enkelte menneske, der bestemmer over sine egne gener.

Også i WTO-sammenhæng spiller patentbarhed på biologisk materiale en rolle. Det er vigtigt, når TRIPS-aftalen om intellektuelle ejendomsrettigheder under WTO skal fornyes, at man også her får indarbejdet f.eks. Farmer's Privilege, og det er ikke mindst vigtigt af hensyn til ulandene, at man her f.eks. kan genbruge egenavlet såsæd.

Direktivet rummer også nogle bestemmelser, som skal sikre, at ulandene rent faktisk får deres andel af de fortjenester, som fremkommer ved anvendelse af de genetiske ressourcer fra ulandene. Også dette princip bør føres over i TRIPS-aftalen under WTO, ligesom vi efterfølgende i forbindelse med direktivets vedtagelse må arbejde med at sikre, at principperne faktisk bliver omsat i praksis.

Afsluttende vil jeg gerne sige, at jeg finder, at den måde, dette direktivforslag er behandlet på

her i Folketinget – med vedtagelse af klare principper for den danske position som retningsgivende for regeringen, det samspil, der har været med de danske Europaparlamentarikerne, og den åbenhed, det har medført om sagen – er et godt eksempel til efterfølgelse på en række andre sagsområder, hvor principielle spørgsmål berøres af kommende direktiver. Direktivforslaget om retsbeskyttelse af bioteknologiske opfindelser, som det foreligger nu, kan vi således støtte fra Socialdemokratiets side, som det allerede er tilkendegivet af de socialdemokratiske medlemmer af Eropaudvalget.

Denne sag viser, at en aktiv indsats fra et land med baggrund i saglige, velargumenterede holdninger faktisk kan skabe resultater i det europæiske samarbejde, når Folketinget, regeringen og Europaparlamentarikerne forener deres kræfter. Vi kan således anbefale, at Danmark stemmer for den endelige vedtagelse af direktivet – naturligvis under forudsætning af, at der ikke sker forringelser i forbindelse med den afsluttende procedure i Europa-Parlamentet.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Fru Sonja Mikkelsen nævnte spørgsmålet om det såkaldte Farmer's Privilege, som skulle være indskrevet i teksten. Jeg har fået oplyst – og det er muligt, ministeren kan give flere oplysninger på det spørgsmål – at det kun dækker, for så vidt angår planter af betydning for europæisk og dermed dansk landbrug, f.eks. sukkerroer og lign., men netop ikke sikrer f.eks. en række mere tropiske planter og dermed heller ikke sikrer ulandene. Jeg ved ikke, om fru Sonja Mikkelsen er klar over, at der er det hul, og jeg vil også bede om svar på mit spørgsmål fra ministeren, hvis det er sådan, at der virkelig er det hul.

(Kort bemærkning).

Sonja Mikkelsen (S):

Jeg er fuldstændig klar over, at også dette direktiv vil give anledning til fortolkninger af, hvad der er sædvanligt landbrug i denne sammenhæng, og at det også kan gælde det spørgsmål, hr. Keld Albrechtsen nævner. Men det er jo klart nok, at direktivet kun gælder for de europæiske medlemmer, men ikke for andre lande, og derfor nævnte jeg helt klart og tydeligt i mine bemærkninger, at det er utrolig væsent-

ligt, at Farmer's Privilege bliver skrevet ind i WTO's TRIPS-aftale. Vi må arbejde for, at det sker, og det er vi i hvert fald i Socialdemokratiet meget optaget af, så der kommer en verdensomspændende regel med Farmer's Privilege.

Jens Kirk (V):

Bioteknologien bliver en vigtig del af fremtidens produktion, og derfor mener vi i Venstre, at det er vigtigt at sørge for, at vi ikke står i vejen for den udvikling, da jeg netop ser udvikling af bioteknologien som løsning på mange af de problemer, vi i fremtiden kommer til at stå overfor.

Mulighederne er utallige, f.eks. nye højtydende kornsorter, der eksempelvis er modstandsdygtige over for meldug og andre svampeangreb; krydsede arter af bønner, som er højtydende og meget næringsrige og lette at dyrke for ulandenes bønder, og nye foderprodukter, som medvirker til, at husdyrene udnytter proteinerne i foderet bedre og dermed er med til at nedbringe udledningen af kvælstof.

Når vi ser på sagen ud fra Danmarks stilling på det bioteknologiske område, er det klart, at vi står stærkt på dette område. Vores medicinal- og agroindustri er stærk. Det skal den fortsat være, og derfor har vi behov for nogle internationale retningslinjer, som beskytter disse igangsættende industriers arbejde. Det er jo klart, at hvis virksomhederne skal være interesserede i at investere i denne omkostningstunge forskning, er det af største vigtighed, at de har mulighed for at beskytte deres opfindelse igennem patenter. Ellers risikerer vi, at ingen i den private sektor ønsker at give sig i kast med disse meget omkostningskrævende forskningsprojekter, og det kan vi ikke risikere.

Her kommer EU og det fremlagte direktivforslag ind i billedet. Det direktiv, som ligger til grund for debatten i dag, har rødder helt tilbage i 1988, hvor det første gang blev fremsat af Kommissionen. Dengang var der set med danske øjne en del problemer forbundet med direktivet, og Danmark var ikke alene om at have problemer med direktivet, som led en krank skæbne i 1995, da Europa-Parlamentet forkastede det. Nu er der så kommet et nyt og, set med mine øjne, meget bedre direktiv på bordet. Langt hovedparten af de danske indvendinger mod det forrige direktivforslag er forsvundet, og de indvendinger, Danmark har haft til det nye direktivforslag, er stort set imødekommet under forhandlingerne.

Direktivet, som foreligger i dag, drejer sig først og fremmest om at lave nogle ensartede regler for de virksomheder, der ønsker at få patent på deres opfindelser; det vil sige, at direktivforslaget er af rent teknisk karakter. Sidste gang Folketinget debatterede dette emne, var indvendingerne imod direktivforslaget primært af etisk art, og disse indvendinger formulerede Folketinget i en dagsorden med følgende punkter: forbudet mod patent på mennesker skal medtages i direktivteksten; der skal fortsat ikke kunne tages produktpatent på dyr; reglerne om beskyttelse af bioteknologiske opfindelser på planteområdet skal udformes således, at landmænds ret til at så egen høst uden licensbetaling – altså Farmer's Privilege – ikke begrænses, og at forædlere altid kan forædle videre på en genetisk ændret plante mod betaling af licens til patenthaverne; at et kommende direktiv ikke er i modstrid med FN's bestræbelser for at bevare den biologiske forskellighed, og at ulandenes interesser tilgodeses.

Endvidere nævner redegørelsen fra erhvervsministeren, at man fra dansk side arbejder for at få indføjet et fuldstændigt forbud mod patent på metoder til genmodificering af mennesket uanset formålet; at direktivet skal indeholde bestemmelser, som giver landmanden ret til at anvende beskyttede dyr i egen bedrift, dvs. Farmer's Privilege for egne dyr, og at direktivet skal indeholde et forbud mod patent på fremgangsmåder til fremstilling af dyr, hvis det indebærer unødigt lidelse for dyret.

Lad mig understrege, at jeg finder, at hovedparten af de ovennævnte forslag er meget sympatiske og rigtige, og i direktivet er der taget højde for de fleste af de danske betænkeligheder, selv om jeg stadig mener, at disse vigtige etiske spørgsmål ikke hører hjemme i en debat om patentrettigheder.

I Venstre er vi altid opmærksomme på ulandenes problemer, og derfor finder vi det også vigtigt at beskytte de genetiske ressourcer i ulandene i almindelighed og i verden i særdeleshed. Venstre støtter også forsøgene på at indarbejde det genetiske materiales oprindelsessted i patentansøgningen, men mener ikke, det punkt er så væsentligt for forslaget som helhed, at Danmark ikke bør støtte direktivforslaget.

Afslutningsvis skal jeg sige, at Venstre fremover gerne vil arbejde for, at begrebet Farmer's Rights vil blive implementeret i den internatio-

nale lovgivning som et juridisk bindende begreb, ligesom vi vil diskutere, hvordan vi bedst beskytter verdens genetiske ressourcer. Dette arbejde hører dog mere hjemme i FN-regi eller WTO end under EU's patentlovgivning.

Venstre kan støtte det fremlagte direktivforslag, som er gældende for EU.

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Som bekendt har arbejdet med at finde frem til ensartede regler for retsbeskyttelse af bioteknologiske opfindelser i EU pågået i adskillige år, og det første direktivforslag blev fremsat så tidligt som i 1988.

Det ser nu endelig ud til, at et nyt, stærkt ændret, direktivforslag kan vedtages, og det hilser vi i Det Konservative Folkeparti med tilfredshed.

Forslaget vil få stor betydning for forskningsbaserede bioteknologiske virksomheder. Investering i forskning på dette vigtige område vil blive mere lønsomt. Indflydelsen på beskæftigelsen inden for den forskningsbaserede del af industrien vil være positiv, og den innovative indsats vil dermed blive styrket.

Det er vigtigt at have disse forhold for øje, når man skal forholde sig til de betænkeligheder, som er fremført i forbindelse med direktivforslaget.

Den bioteknologiske forskning er et følsomt område fyldt med komplicerede etiske problemstillinger, som vi skal tage alvorligt. Direktivforslaget har ikke til formål at regulere forskningen, men det siger sig selv, at muligheden for at patentere forskningsresultaterne giver anledning til præcis de samme etiske overvejelser.

Det danske Folketing har forholdt sig til de etiske problemstillinger bl.a. gennem vedtagelsen af den motiverede dagsorden i 1991. Danmark har i øvrigt ikke kunnet støtte det oprindelige forslag, som blev endeligt forkastet af Europa-Parlamentet i 1995, primært på grund af etiske betænkeligheder. Derfor står vi i dag med et helt nyt direktivforslag, hvor der er taget hensyn til de etiske indvendinger. Det forventes nu, at Europa-Parlamentet kan støtte det nye forslag, og forslaget tilgodeser i stor udstrækning de danske synspunkter fra 1991-dagsordenen.

Det Konservative Folkeparti har derfor ikke haft problemer med at støtte den forhandlingslinje, som regeringen har bedt om tilslutning til i Europaudvalget, og som har ført til dansk til-

slutning til den fælles politiske holdning på ministerrådsmødet i november sidste år. Nok er de danske synspunkter ikke hundrede procent tilgodeset, men de er tilgodeset i så stort et omfang, at det ville være urimeligt, hvis Danmark valgte at stemme imod den endelige vedtagelse.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at rose Europa-Parlamentet for dets arbejde med sagen. I parentes bemærket tror jeg faktisk, det er første gang, jeg har rost Europa-Parlamentet, men i denne sag forekommer det mig, at Europa-Parlamentet virkelig har levet op til sin opgave som folkevalgt parlament og i sit arbejde med direktivforslaget leveret ord og mæle til de folkelige betænkeligheder ved ukontrolleret forskning og efterfølgende patentering på det bioteknologiske område.

Vi har dels i Europaudvalget, dels som ordførere ved debatten i dag modtaget nogle henvendelser, bl.a. fra Folkekirkens Nødhjælp, en organisation, hvis arbejde jeg har meget stor respekt for. Jeg går ud fra, at ministeren har modtaget de samme henvendelser og således i dag vil kommentere de indvendinger, som Folkekirkens Nødhjælp på en række organisationers vegne har fremført.

Som sagt, Det Konservative Folkeparti kan støtte regeringens forhandlingslinje i denne sag.

Kjeld Rahbæk Møller (SF):

Det er efterhånden en gammel sag. Det er snart 10 år siden, at vi havde den første folketingsdebat om Kommissionens forslag til direktiv. SF's holdning er den samme nu som dengang. Vi ønsker et direktiv vedtaget, fordi problemerne er internationale og derfor kræver fælles løsninger. Men samtidig ønsker vi, at det endelige direktiv kommer til at afspejle de etiske holdninger i både den danske og de øvrige europæiske befolkninger. Det er just ikke tilfældet med Kommissionens første direktivudkast. Den danske holdning blev, som flere har været inde på, fastlagt under en folketingsdebat i januar 1991 og i den dagsorden, der blev vedtaget ved den lejlighed.

Det er med tilfredshed, vi i dag kan konstatere, at de fleste af de punkter, som Danmark dengang og siden har lagt vægt på, nu er imødekommet. I sandhedens interesse bør Europa-Parlamentet tildele størstedelen af æren herfor, men det har givetvis også haft væsentlig betydning, at i hvert fald ét af medlemslandene har

kunnet spille en konstruktiv rolle i Ministerrådet.

Nu er dagsordenen jo ikke opfyldt fuldt ud. I resten af min tale vil jeg holde mig til de resterende mangler og vil derfor ikke komme nærmere ind på de punkter, hvor direktivet er i orden.

Den ene uoverensstemmelse vedrører patent på dyr. Her viste det sig, at Danmarks holdning om, at der ikke skulle kunne udstedes produktpatent på dyr, ikke havde megen støtte i Europa-Parlamentet. Her interesserede man sig i stedet for at forhindre, at der blev udstedt patent på dyr, der er blevet genmodificeret på en sådan måde, at de lider derved. Det kompromis, der nu er opnået, siger, at patentet kun kan udstedes, hvis lidelsen er begrundet i en væsentlig medicinsk nytteværdi.

Jeg tror, vi må konstatere, at vi ikke kommer længere på dette punkt. Fra SF's side mener vi fortsat, at den danske holdning om helt at undlade produktpatent på dyr er den rigtigste, men vi har indlysende ikke allierede nok til at vinde denne sag. Ganske vist forstår jeg, at Holland nu har samme synspunkt som Danmark, men det hjælper ikke, hvis der ikke er kræfter i Europa-Parlamentet, der spiller med, og det er der ikke. Derfor er vi fra SF's side indstillet på at acceptere, at der kan udstedes produktpatent på dyr med de begrænsninger, der nu ligger i direktivforslaget.

Det andet væsentlige punkt er spørgsmålet om ulandene og biodiversitetskonventionen. Det spillede oprindeligt ikke den store rolle i debatten, men efterhånden er det blevet det vigtigste punkt. Her i Danmark var vi fremsynede nok til at medtage det som punkter i dagsordenen.

Da Europa-Parlamentet senest behandlede direktivforslaget, vedtog det en række ændringsforslag. De fleste af disse blev helt eller delvis tilgodeset i Kommissionens ændrede direktivforslag, men netop ændringsforslag nr. 76 om ulandenes rettigheder tog Kommissionen ikke. Under forhandlingerne i Ministerrådet arbejdede Danmark på at få dette ændringsforslag indarbejdet i en lidt mere realistisk formulering. Det lykkedes heller ikke, men vi fik en ret ukonkret formuleret betragtning om emnet med. På den baggrund stemte Danmark ja til det samlede direktivforslag. Det skete med SF's tilslutning.

Men det er nødvendigt at fremhæve, at hvis direktivforslaget bliver vedtaget i den nuvæ-

rende formulering, er vi ikke kommet langt nok. Forhåbningerne må nu atter en gang rettes mod Europa-Parlamentet. Det bør opretholde ændringsforslag nr. 76. Så kommer sagen i forligsprocedure, og så er der mulighed for at få gennemført et kompromis, der ligger tæt op ad den formulering, som Danmark arbejdede for i Ministerrådet.

Når denne sag er så vigtig, skyldes det bl.a., at der forestår politiske forhandlinger i andre internationale fora, hvor spørgsmålet om at sikre ulandene og biodiversiteten mod internationale virksomheders lusk kommer på dagsordenen. Her er det væsentligt, at EU har en klar politik til gavn for ulandene og i overensstemmelse med de etiske holdninger i medlemslandenes befolkninger.

Afslutningsvis skal jeg blot nævne, at vi gerne havde set en præcisere formulering af bestemmelserne om patent på dele af det menneskelige legeme, så det klart fremgik, at kun DNA-sekvenser i forbindelse med industriel produktion var patenterbare.

Endelig skal jeg nævne endnu en konflikt, der ligger uden for Folketingets dagsorden, nemlig spørgsmålet om en etisk komité. Her bør Europa-Parlamentets holdninger støttes.

(Kort bemærkning).

Kjeld Albrechtsen (EL):

SF og Enhedslisten har jo haft forskellig bedømmelse af den her sag. Vi har ikke ment, at de ting, der blev opnået under forhandlingerne, var tilstrækkelige til at kunne begrunde så vidtgående skridt som at tage patent på liv og som at godkende de formuleringer med konsekvenser for ulandene, som det nu ser ud til det hele ender med.

Derfor vil jeg godt spørge hr. Kjeld Rahbæk Møller, om ikke SF er enig i, at den række af minimumsbetingelser, som Folkekirkens Nød-hjælp mener bør opfyldes, før Danmark eventuelt til syvende og sidst kan gå ind og stemme ja, bør være mindstekrav, som bør lægges ind i det danske forhandlingsmandat.

(Kort bemærkning).

Kjeld Rahbæk Møller (SF):

I modsætning til Enhedslisten, der ikke har haft mulighed herfor, har SF spillet en meget aktiv rolle under forløbet ved at rejse den debat i januar 1991, der medførte, at vi sammen med andre partier kunne vedtage en dagsorden, der har fastlagt Danmarks forhandlingsforløb. Det

har præget udviklingen centralt; det har selv-sagt også bundet os.

Folkekirkens Nødhjælp er kommet meget, meget sent ind i det. De siger, at vi bør udskyde sagen, fordi de ikke rigtig har sat sig ind i den, og de har altså haft ni år til det, så det meste af det kan vi ikke tage alvorligt. Men Folkekirkens Nødhjælp har ret på ét punkt, som jeg også gjorde meget ud af i min ordførertale, nemlig hensynet til ulandene og biodiversiteten. Og som jeg også sagde, er direktivforslaget, som det foreligger nu, ikke tilfredsstillende, men den realistiske måde at få det gjort bedre på er nu at bruge Europa-Parlamentet. Det er dem, der kan gå ind og skabe den situation, der giver dem mulighed for at forhandle sig frem til et ordentligt resultat.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg kan ikke rigtig se, at SF skulle være forpligtet til at gå ind og støtte forhandlingsmandatet i den her sag, for den dagsorden, som Folketinget i sin tid vedtog, og som hr. Kjeld Rahbæk Møller var med til, er jo ikke opfyldt. Den er på væsentlige punkter slet ikke opfyldt, så jeg mener, at man fra SF's side må kunne stå fast på de mere fundamentale krav.

Så må jeg sige til hr. Kjeld Rahbæk Møller, at jeg synes, det er en lidt urimelig, for ikke at sige en meget urimelig kritik af Folkekirkens Nødhjælp, der bliver opmærksom på, at der her ligger nogle fundamentale problemer, bl.a. og ikke mindst for ulandene. Folkekirkens Nødhjælp bør have ros for, at man gør Folketinget opmærksom på det, inden beslutningerne træffes, frem for at de næsten ligefrem skal bebrejdes, at de kommer ind i sagen på nuværende tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Kjeld Rahbæk Møller (SF):

Jeg roste skam også Folkekirkens Nødhjælp for at have bragt ulandenes interesser på banen. Det er det centrale udestående problem.

Hvad angår, om SF skal springe fra nu: Sagen er jo den, at de partier, der dengang vedtog en dagsorden, har arbejdet tæt sammen i alle disse forløbne år, og SF har sammen med andre partier kunnet være med til at præge udviklingen. Derfor er vi selvfølgelig forpligtet af det, vi har sagt ja til.

Og endnu en gang: Det store udestående problem, jeg ser i dag, er ulandene. Der mener

jeg, at vi ikke kommer længere i Ministerrådet, medmindre vi får Europa-Parlamentet til at opretholde sit ændringsforslag nr. 76. Det vil jeg sandelig også håbe de gør. Det er den realistiske mulighed for at nå til noget, som er så ideelt, som noget politisk kan være.

Ulla Solvang (RV):

I denne meget etisk prægede debat mener vi i Det Radikale Venstre, at det grundlæggende er fornuftigt med en patentlovgivning for bioteknologiske opfindelser, idet den vil stimulere forskning inden for helbredelse af arvelige sygdomme. Generelt set er vi også tilfredse med det foreliggende direktiv ikke mindst på grund af imødekommelsen af de danske forbehold.

For eksempel er vi glade for, at der er indført en bestemmelse om et forbud mod patent på mennesker og i en vis udstrækning også på dyr. Ligeledes hilser vi bestemmelserne om »farmer's privilege« på plante- og dyreområdet velkommen.

Vi er dog meget betænkelige ved fremstillingen af genmodificerede dyr. Principielt mener vi, at så længe dyret ikke påføres unødigt lidelse, er forskningen i orden, men så kan man stille spørgsmålet: Hvem afgør, om dyret lider?

Samtidig er vi bekymrede for udviklingen i ulandene. Selv om patentansøgningen skal indeholde oplysning om det biologiske materiales oprindelsesland og personen – hvis prøverne er taget fra en person – skal informeres om patentansøgningen og have lejlighed til frit at give sit samtykke hertil, hvordan kan det så sikres, at ulandene eller de oprindelige folk får den rette del af kagen i praksis? Skal man eventuelt betale penge til en diktator, og hvad ved jeg? Bør de involverede eventuelt have del i penge indsamlet ved fund raising? Vi tror, at ulandene, som vi har set det i mange andre tilfælde, vil blive snydt i det her spil, medmindre der fastlægges meget klare rammer for, hvordan eventuelle kommercielle gevinster skal fordeles.

Jeg vil gerne udtrykke mig positivt om den debat og den proces, der har været i Danmark siden 1991, hvor der blev stemt imod direktivet, og hvor så Folketinget vedtog den motiverede dagsorden. Debatten har været lang og grundig, hvilket efter vores mening er meget væsentligt i en sag med så store etiske og moralske spørgsmål.

Det Radikale Venstre kan støtte det fremlagte direktiv.

Niels Højland (FP):

I princippet bør det være en national opgave at lovgive på dette område. Derfor er Fremskridtspartiet imod, at nærværende initiativ tages på EU-plan. Når det så er sagt, virker indholdet af forslaget – dog med nogle få undtagelser – ganske fornøftigt. Jeg vil nævne undtagelserne her.

En etisk gruppe nedsat af EU-Kommissionen skal vurdere samtlige aspekter af bioteknologi- en og dens anvendelse. Vi mener ikke, det er godt, at en lille gruppe mennesker på den måde sætter sig til doms over, hvad der er etisk, og hvad der ikke er, især ikke hvis en sådan gruppe, som det er tilfældet her, nedsættes på internationalt plan og derfor ikke kan tage højde for f.eks. de etiske forskelle, der er i de forskellige landes kultur.

F.eks. har Danmark og Spanien jo ikke meget tilfælles, hvad angår dyreetik.

Hvis der skal tilføjes bestemmelser i alle EU's beslutninger og dokumenter om, at FN's konventioner skal respekteres, for at disse konventioner bliver efterlevet af EU-landene, er vi kommet ud på en glidebane. Det burde være en selvfølge, at alle FN's medlemmer, herunder EU-landene, ganske automatisk respekterer FN-konventioner, uden at der er refereret til disse i en EU-lovgivning, ellers ville man logisk kunne konkludere, at alle EU-dokumenter, der ikke specifikt refererer til FN's konventioner, fritager EU-landene fra overholdelse af disse.

For ikke at medvirke til at skabe præcedens for et princip om, at EU-landene i enkelte tilfælde kan være hævet over FN-konventionerne, bør der således ikke refereres til FN-konventionen i nærværende direktivforslag.

Men på trods af ovenstående er der dog tilstrækkelig mange positive aspekter i nærværende direktivforslag til, at forslaget bør støttes med de førnævnte forbehold.

Keld Albrechtsen (EL):

Det var et ønske fra Enhedslisten i Folketingets Europaudvalg, at vi skulle have en sådan redegørelsesdebat her i dag, for at vi kunne få den offentlige debat om dette direktiv, inden den endelige beslutning træffes. Jeg er meget glad og vil gerne sige tak til de øvrige partier, fordi de i Folketingets Europaudvalg tilsluttede sig forslaget. Tak for det og også tak til erhvervsministeren, som har skrevet et papir, som kan ligge til grund for diskussionen. I den redegø-

relse kan man bl.a. læse om FN's biodiversitetskonvention.

Efter vores opfattelse strider direktivet, også selv om der på visse punkter er opnået nogle forbedringer undervejs, stadig væk imod FN-konventionen, og det mener vi er et fundamentalt problem, som burde føre til, at man ikke kan vedtage et sådant direktiv, før den modstrid er løst. Det betyder så i øvrigt også, hvis min påstand er rigtig, at direktivet er i strid med Folketingets dagsorden fra 1991.

Denne sag er jo et spørgsmål af dybt etisk karakter. Det helt grundlæggende spørgsmål, som man jo allerførst skulle diskutere, er: Kan det overhovedet være acceptabelt, at man patenterer gener på mennesker og dyr? Det kommer altså med i direktivet både om mennesker og dyr, og alene dér ligger jo et stort etisk problem, som man faktisk ikke har haft den helt grundlæggende debat om, før man siger ja til forhandlingsmandatet fra regeringens side. Det er jo også grunden til, at direktivet i nogle andre lande kaldes »Frankensteindirektivet«. Deri ligger, kan man sige, den uhyggelige fremtidsudsigt, som disse ting kan føre til, hvis man ikke får dem under kontrol.

Som sagt er bruddet med biodiversitetskonventionen efter vores opfattelse og dermed også problemerne for ulandene som påpeget af Folkekirkens Nødhjælp en fundamental mindstebetingelse for, at man skulle kunne godkende dette her, og det er ikke lykkedes, hvad ministeren sikkert også vil være nødsaget til at bekræfte, i forbindelse med forhandlingerne at få f.eks. Farmers' Privilege udvidet, sådan at det også omfatter de relevante tropiske produkter, kornsorter osv. Det bliver kun en beskyttelse, for så vidt angår nogle danske og andre europæiske landbrugeres interesser, og det er jo et kæmpe hul, som det simpelt hen ikke er acceptabelt at gå med til efter Enhedslistens opfattelse.

Der er også af Folkekirkens Nødhjælp peget på, at problemerne med krav, som kan hindre biopirateri eller gentyveri, som det kaldes, ikke er løst i forbindelse med direktivforslaget. Der ligger ganske vist nogle forslag fra Parlamentet, men der er ingen juridisk bindende artikel, som fastslår, at man skal have dokumentation fra det biologiske oprindelsesland og dokumentation for, at der er tale om lovligt erhvervede gener. Disse ting er ikke løst, og som Folkekirkens Nødhjælp skriver i sit brev, bør det være en mindstebetingelse for, at Danmark kan

stemme for direktivet. Det vil jeg også gerne høre ministerens kommentar til. Jeg synes, det er et meget alvorligt punkt.

Så vil jeg sluttelig spørge om det med samtykke og persons adgang til at kunne kræve at kunne give samtykke. Så vidt jeg har forstået, er dette problem heller ikke løst i direktivet. Det ligger som et forslag. Vi håber med denne debat at kunne nå at gøre opmærksom på nogle fundamentale problemer for ulandene, som skal og må løses, hvis det på nogen måde skal være acceptabelt, at Danmark stemmer for det her.

Vi håber, at partierne vil tage deres stilling til direktivet op til fornyet overvejelse, inden den endelige afgørelse falder.

(Kort bemærkning).

Kjeld Rahbæk Møller (SF):

Hr. Keld Albrechtsen sagde, at vi ikke her i Folketinget havde diskuteret det vigtige perspektiv i, at man begynder at patentere gener på mennesker og dyr. Det er jo ikke rigtigt, idet der har været flere debatter.

Den første var efter min erindring i 1988, umiddelbart efter at direktivudkastet var fremlagt første gang, og den anden og vigtigste var den forespørgselsdebat, vi havde i januar 1991. Men hr. Keld Albrechtsen er selvfølgelig undskyldt ved det, at i hvert fald på tidspunktet for den anden debat var han ikke medlem af Folketinget. Jeg husker ikke, om den første debat var i en periode, hvor hr. Keld Albrechtsen var inde eller ude.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg kan naturligvis ikke bestride, hvad hr. Kjeld Rahbæk Møller siger, at det blev diskuteret i 1991, og heller ikke, at der muligvis da var en diskussion af de fundamentale etiske problemer. Jeg kan bare konstatere, at det resultat, som nu foreligger, og som desværre ser ud til at blive vedtaget med dansk støtte, indeholder altså på vigtige punkter ting, som strider imod de fundamentale etiske principper, som også – det tror jeg at hr. Kjeld Rahbæk Møller givetvis har helt ret i – lå bag dagsordenen i 1991.

Hvis jeg har udtrykt mig forkert med hensyn til tidsforløbet, beklager jeg det, men det kan jo ikke ændre på den grundlæggende konklusion, som jeg fremkom med, nemlig at man ikke har taget konsekvensen af de etiske overvejelser.

(Kort bemærkning).

Kjeld Rahbæk Møller (SF):

Jeg sagde, der var en debat, og vi besluttede i en dagsorden, at vi ikke ville have patenter på mennesker eller menneskedele eller produkt-patent på dyr, men der stod bevidst ikke, at vi ikke ville have patent på gener. Det var altså en bevidst beslutning dengang.

Vi havde en etisk debat, skrev en dagsorden, hvori vi fastlagde nogle grænser, og de, der foreslog dagsordenen, har, som det er fremgået af flere taler om ministerens redegørelse, styret Danmarks holdninger og Danmarks politiske arbejde i EU siden da.

Addi Andersen (CD):

I CD er vi meget tilfredse med det danske fin-grafrtryk, der er kommet på EF-direktivet. Danmark havde en række krav, før vi kunne tilslutte os Kommissionens forslag, og de må i høj grad siges at være opfyldt.

Det glædelige er også, at vi nu har skabt retningslinjer ikke bare for Danmark, men for hele EU. Det er meget positivt, at Danmark har fået mulighed for at påvirke de internationale regler, og jeg vil påpege, at der også er kommet etiske retningslinjer. Uden dette direktiv ville Europa med stor sandsynlighed have mindst 15 forskellige regelsæt, der sikkert ikke ville have været lige så vidtgående som de danske ønsker.

Til sidst vil jeg sige, at Enhedslisten mener altid, at de har patent på at tilgodese ulandenes interesser. Det optager da også os andre. CD mener da også, at ulandenes interesser skal tilgodeses, men ulandenes interesser skal behandles i et bredere internationalt forum end EU.

Dette direktiv er efter min vurdering ikke det rette middel til at få behandlet målene i biodiversitetskonventionen – det var et svært ord – og dog har vi fået en bestemmelse ind i direktivet, der fortsat tager hensyn til ulandenes interesser. Det er vi naturligvis tilfredse med i CD.

Erhvervsministeren (Jan Trøjborg):

Jeg er glad for de bemærkninger, der er faldet fra ordførerne under debatten, og jeg synes også, det er en god idé, at vi kan tage debatten her i Folketingssalen.

Debatten er jo foregået i Folketinget før, som flere af ordførerne har været inde på, i forbindelse med optakten til vedtagelsen af den motiverede dagsorden i 1991, og siden har der været ganske mange lange forhandlinger, hvor man

har kunnet fordybe sig i stoffet, ikke mindst blandt de partier, der dannede flertal bag dagsordenen fra 1991; men hertil kommer også betydelige grundige drøftelser i Folketingets Europaudvalg.

Jeg finder det passende at gøre et par generelle bemærkninger om, hvorfor jeg på regeringens vegne på rådsmødet den 27. november 1997 kunne tilslutte mig den fællespolitiske holdning til direktivforslaget.

For det første vil vi gerne understrege, at de forbehold, vi fra dansk side havde taget over for det oprindelige forslag netop som følge af den grundige debat i Folketinget tilbage i 1991, langt hen ad vejen er blevet imødekomet. Jeg vil faktisk driste mig til at sige, at vi er blevet overimødekomet i forhold til, hvad vi turde drømme om. Man skal nemlig huske på, at der alene kræves et kvalificeret flertal for at få det direktivforslag igennem, og jeg må pointere, at en fælles holdning til forslaget snildt kunne opnås uden Danmarks støtte.

Det havde ikke udelukket en positiv behandling af de danske ændringsforslag. De danske ændringsforslag er også, ikke mindst på grund af den grundige debat her i Folketinget, blevet ganske grundigt forberedt. Der har været en almindelig sund debat, synes jeg, om det etiske spørgsmål, om det holdningsmæssige spørgsmål, der knytter sig til patenteringen af bioteknologiske opfindelser i langt de fleste europæiske lande. Når jeg siger langt de fleste, er det, fordi der er betydelig forskel på det offentlige engagement i debatten om patenteringen af bioteknologiske opfindelser, men der har i mange lande været en ganske intens debat.

Jeg må også sige, at Kommissionen og de andre medlemslande har været betydeligt imødekommende over for vores synspunkter og har altså, som flere af ordførerne har været inde på, imødekomet langt de fleste af de forslag, vi har stillet fra dansk side, og det har bevist styrken i de synspunkter, som vi er fremkommet med.

Jeg er overordentlig glad for, at vi også i den tolvte time har kunnet få imødekommelser på det meget væsentlige element, som ikke mindst hr. Keld Albrechtsen nævner i dag som hovedmotivation for denne redegørelsesdebat i Folketingssalen, nemlig hensynet til ulandene. Det er vigtigt for den danske holdning, at dette spørgsmål er blevet tilgodeset.

Imidlertid vil jeg godt, inden jeg berører dette punkt, gøre opmærksom på, at et direktiv om

bioteknologiske opfindelser er af betydelig vigtighed for den danske bioteknologiske industri. Den danske bioteknologiske industri er en styrkeposition for dansk erhvervsliv, og vi plejer ofte at berømme os af, at vi på dette punkt står ganske stærkt. Vi har dygtige forskere, vi har en effektiv formidling mellem forskning og praktisk produktion på området, og de virksomheder, som beskæftiger sig med branchen, er verdenskendte og berømmede i Danmark.

Den danske forskning ligger i førerfeltet i Europa, og det er selvfølgelig vigtigt for den danske industri, at vi får ensartede regler i Europa, og det er også vigtigt, hvis Europa skal kunne tage konkurrencen op med de lande og de regioner, vi først og fremmest konkurrerer med på dette område, nemlig USA og Asien. Desuden vil direktivet efter min bedste vurdering fremme forskningen på områder, der kan være til gavn i behandlingen af sygdomme, hvor nu kendte behandlingsformer ikke er tilstrækkelige.

Jeg synes også, jeg kan høre på hr. Keld Albrechtsens indlæg, at han ikke har talt så meget med patientforeningerne, som vi andre har.

Og jeg tror, de møder, vi har haft med Patientforeningerne, ikke mindst om dette direktivforslag, har gjort nok så meget indtryk på de fleste ordførere, der har behandlet denne sag.

Men som jeg lovede, vil jeg vende tilbage til biodiversitetskonventionen: Den skal sikre bevarelsen af den biologiske forskellighed. Den skal også sikre, at en udnyttelse af den biologiske forskellighed foregår på en forsvarlig og betryggende måde. Og endelig skal den sikre, at frugterne af en sådan udnyttelse også kommer oprindelseslandet til gode. Og direktivet henviser direkte til de forpligtelser, der påhviler de enkelte lande i henhold til denne konvention.

Biodiversitetskonventionen er en rammekonvention, hvorefter intentionerne i konventionen skal søges gennemført efterfølgende ved konkrete regelsæt.

Det var på den baggrund, vi fra dansk side bl.a. ønskede indsat en bestemmelse om, at der ved ansøgning om et patent, hvor biologisk materiale indgår, skal gives oplysning om oprindelseslandet. Og netop i den forbindelse er det værd at gøre opmærksom på, at her havde Europa-Parlamentet stillet et ganske udmærket ændringsforslag: ændringsforslag 76,

som også har været omtalt i debatten i dag, og som var udgangspunkt for den danske holdning.

Det lykkedes efter omfattende forhandlinger på selve rådsmødet at få indføjet en betragtning om dette forhold i direktivteksten, hvorefter disse oplysninger, såfremt de er tilgængelige, skal gives ved patentansøgninger. Og det er min opfattelse, at vi ved at få indsat denne betragtning holder medlemslandene fast på, at de intentioner, der er fastsat i konventionsteksten, skal gennemføres.

Jeg håber naturligvis, at Europa-Parlamentet i sin videre behandling af direktivforslaget tager aspektet om biodiversitetskonventionen op til fornyet vurdering, men som sagt er biodiversitetskonventionen det væsentligste element i denne diskussion.

Det er som sagt en rammekonvention, og de lande, der har ratificeret konventionen, forsøger nu at udfylde konventionsintentionerne med mere konkrete bestemmelser, og det er jo det, der er behov for.

Vi vedtager et direktiv, der driver udviklingen den rigtige vej vedrørende bestemmelser, der gælder for Europa, men det vigtige er naturligvis, at biodiversitetskonventionen bliver udfyldt med mere konkrete bestemmelser, og det drøfter medlemslandene næste gang på et møde i maj måned.

Så vil jeg endelig kommentere den henvendelse fra Mellemfolkeligt Samvirke, som hr. Keld Albrechtsen henviser til, og hvori man argumenterer for, at direktivforslaget begrænser ulandenes muligheder for at drage fordel af deres rige biodiversitet, og hvori man endvidere gør opmærksom på, at man finder, at direktivet både strider mod Maastrichttraktatens art. 130 og mod Folketingets motiverede dagsorden fra 1991:

Som man næsten har kunnet spore af mit indlæg, er jeg ikke enig i disse betragtninger, og jeg har derfor tilsluttet mig direktivforslaget på regeringens vegne.

For det første har både EU og de enkelte medlemslande undertegnet konventionen om biologisk mangfoldighed, og hermed har hvert enkelt land naturligvis forpligtet sig til at overholde denne konventions bestemmelser.

For det andet indeholder direktivforslaget ikke bestemmelser, som er i strid med biodiversitetskonventionens bestemmelser. Tværtimod henviser forslaget netop til konventionen – hvilket jeg var inde på for et øjeblik siden – og

slår fast, at direktivet ikke berører medlemslandenes forpligtelser i henhold til biodiversitetskonventionen.

Men jeg er enig i, at det er af betydelig vigtighed både at sikre biodiversiteten og at sikre ulandenes interesser bedst muligt, og netop derfor er det særlig glædeligt, at det i tolvte time lykkedes, som jeg sagde, at få den betragtning ind, der henviser til forpligtelsen til at oplyse om oprindelseslandet i forbindelse med patentering af biologisk materiale.

Man skal også være opmærksom på, at det jo allerede i dag er muligt at få patenteret genetiske ressourcer. Det er der ikke noget, der hindrer. Og en vedtagelse af direktivet er altså ensbetydende med, at vi får fælles regler på området, vil jeg sige til hr. Keld Albrechtsen. Så hvis vi ikke får vedtaget direktivet med disse meget fornuftige bestemmelser, som vi har redegjort for i dag, er det altså stadig væk sådan, at hvert eneste medlemsland har sine helt bestemte regler.

Jeg skal måske endelig gøre opmærksom på, at retsbeskyttelsen i det direktivforslag, som vi forventer vedtaget, kun gælder for Europa, som fru Sonja Mikkelsen sagde det.

Det betyder altså, at et land fra f.eks. Sydamerika naturligvis selv kan regulere sine egne interne retsforhold, for så vidt angår patentering, og det betyder jo, at det er op til hvert enkelt land at bestemme, i hvilket omfang der skal være en særlig lovgivning med særlige regler for det pågældende land.

Det, vi har gjort i Europa, ikke mindst på dansk initiativ, er at forsøge at drive udviklingen i retning af en hensyntagen til ulandenes interesse i at kunne få udbytte af deres biologiske mangfoldighed.

Keld Albrechtsen (EL):

Tak til ministeren for svarene!

Ministeren mener, at det vil være en fordel at få vedtaget et direktiv, for så har man et regelsæt på et område, hvor der ellers ikke er disse regler. Men dertil er jo at sige, at problemet er, at hvis man så får vedtaget et regelsæt nu, som ikke er godt nok, og som på afgørende punkter svigter ulandene, bliver dette regelsæt jo en model for de kommende TRIPS-forhandlinger, og det vil sige, at det i hvert fald bliver EU's forhandlingsposition med hensyn til et globalt regelsæt, og så bliver ulandene jo for alvor taberne i dette spil.

Derfor kan jeg ikke være enig med ministeren i det synspunkt, at det i sig selv nødvendigvis under alle omstændigheder er et gode at få vedtaget fælles regler, for det må altså bero på, om de lever op til de krav, som er nødvendige.

Ministeren sagde, at han havde fået indføjet en betragtning – det var det udtryk, han brugte: en betragtning – i direktivet om oplysninger om oprindelseslandet. Men er det ikke rigtigt, som organisationerne skriver – og ministeren har ret i, at det er flere organisationer end Folkekirkens Nødhjælp; det er også Mellemfolkeligt Samvirke og Det Økologiske Jordbrugsråd og andre – men er det ikke korrekt, at denne betragtning ikke er en juridisk bindende garanti?

Det er netop det, som ministeren kaldte det: en betragtning, og det er altså efter min opfattelse og jo ifølge organisationernes brev ikke tilstrækkeligt til at sikre ulandene.

Jeg vil også minde ministeren om det spørgsmål, jeg stillede med hensyn definitionen af begrebet Farmers' Privilege. Og som organisationerne også gør opmærksom på, må det f.eks. sikre bønderne en ubetinget ret til at benytte høsten som såsæd, for det er fundamentalt vigtigt for f.eks. indiske bønder, at en sådan ret bliver sikret.

Så jeg vil spørge ministeren, om det, som jeg var inde på, og som jeg også spurgte fru Sonja Mikkelsen om, ikke er korrekt: at her er der også tale om et betydeligt hul i direktivet.

Erhvervsministeren (Jan Trøjborg):

Til hr. Keld Albrechtsen vil jeg sige, at der er ikke nogen utilsigtede huller i direktivet. Direktivet er et direktiv, der er vedtaget for Europa, og det betyder hermed, at for så vidt angår regler om Farmers' Privilege, vil det altså være op til det pågældende uland at fastsætte sådanne regler og i øvrigt også at fastsætte regler om patenterbarhed af innovationer eller opfindelser.

Her skal hr. Keld Albrechtsen også huske på, at de almindelige patentretlige principper er gældende, for det vil jo sige, at for at man kan få en patentret, skal der være tale om en nyhedsværdi, altså en opfindelse eller innovation.

Man kan ikke få patentret en plante, der eksisterer i naturen i dag; men man kan selvfølgelig udvikle et gen fra en plante i forbindelse med en proces og dermed opnå en nyhedsværdi, men det er noget helt andet end det, som jeg tror hr. Keld Albrechtsen frygter i sin argumentation i dag.

Den nævnte betragtning opfatter jeg som en del af retsgrundlaget. Men jeg vil ikke lægge skjul på, at jeg hellere havde set, at der var indført en særlig artikel i overensstemmelse med det ændringsforslag, som Europa-Parlamentet havde foreslået, det såkaldte ændringsforslag 76.

Imidlertid mener jeg, at der er tale om en landvinding, ud fra det synspunkt, som er fuldstændig modsat hr. Keld Albrechtsens, nemlig at jeg mener, at vi gør ulandene en tjeneste ved at vedtage direktivet. For hvis vi ikke vedtager direktivet, svigter vi ulandene, for så er der slet ikke nogen ud over andre betydende regioner, som har industrielle interesser på dette felt, der tegner udviklingen, og det vil altså sige, at det bliver USA og Asien, der kommer til at lægge linjen. Men nu lægges der også fra Europas side en betragtelig politisk indsats i den linje, der tegner sig med hensyn til holdningen til spørgsmålet om bioteknologiske opfindelser.

Jeg mener, at vi er kommet et ganske godt stykke ad vejen, idet vi bekræfter hinanden i, at vi er forpligtede over for biodiversitetskonventionen, og bekræfter, at der er væsentlige hensyn at tage til ulandenes interesser. Og jeg mener, at Europa hermed har spillet en rolle, og jeg mener også, at direktivforslaget vil komme til at spille en positiv rolle i de videregående forhandlinger: TRIPS-forhandlingerne, WTO-forhandlingerne og forhandlingerne om en udbygning og konkretisering af biodiversitetskonventionens indhold.

Formanden:

Hr. Kjeld Rahbæk Møller og derefter hr. Keld Albrechtsen.

(Kort bemærkning).

Kjeld Rahbæk Møller (SF):

Når ministeren siger til hr. Keld Albrechtsen, at det her direktiv kun gælder i EU, og at ulandene selv kan vedtage deres patentlove, er det jo formelt rigtigt. Men det er netop kun en formel betragtning, for sagen er selvfølgelig, at under TRIPS-forhandlinger og andre internationale forhandlinger presses ulandene til at opfylde de krav, som ilandene nu selv er blevet enige om.

Men netop derfor er jeg også enig med ministeren i, at det er vigtigt at få vedtaget et direktiv, der er ordentligt. Og på de fleste punkter er jeg også enig med ministeren i, at det er et klart fremskridt i forhold til, hvis vi intet direktiv havde og alene skulle køre efter de amerikan-

ske holdninger. Men der er stadig væk et udestående problem med hensyn til biodiversiteten og ulandene, som jeg fortsat håber at Europa-Parlamentet kan hjælpe os med at få løst.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg takker igen for besvarelsenerne. Men her ved afslutningen af debatten må vi jo konstatere, at vi stadig væk står tilbage med en uenighed om rækkevidden af de bestemmelser, som påvirker ulandene, og når sagen igen kommer til orientering i Folketingets Europaudvalg, vil jeg i hvert fald prøve at holde fast i det punkt. For jeg er jo enig med hr. Kjeld Rahbæk Møller i, at indholdet i disse regler får konsekvenser for ulandene, og det håber jeg så er et signal fra SF om, at når det kommer i Folketingets Europaudvalg, kan vi sammen arbejde på forbedringer på det punkt.

Så vil jeg blot slutte med at sige, at ministeren næsten fik det til at lyde, som om man nærmest havde lavet dette direktiv af hensyn til ulandene. Og det vil jeg nok sige er et lidt fortegnet billede, ministeren dér giver, og jeg tror, ministeren kom det nærmere, da han tidligere i debatten sagde, at det var af hensyn til den danske bioteknologiske industri. Jeg tror, det var en lidt mere præcis beskrivelse af årsagen til, at man har arbejdet så energisk for at få det vedtaget.

Sonja Mikkelsen (S):

Nu går verden jo ikke i stå med vedtagelsen af det her direktiv, og der ingen tvivl om, at der er udestående opgaver, der skal løses på det internationale plan.

Og fra Socialdemokratiets side vil jeg gerne understrege, at det er vigtigt for os også at fastholde den opgave at hjælpe ulandene til at sikre, at de kan beskytte deres egne genbanker, om jeg så må sige. Det er utrolig afgørende også for Socialdemokratiet, og jeg kan i virkeligheden ikke forestille mig, at vi kan blive voldsomt uenige om spørgsmålet om, hvad den fremtidige indsats her bør gå ud på.

Vi skal have klare forbedringer ind i TRIPS-aftalerne under WTO; det kan der ikke herske nogen tvivl om. Og jeg fornemmer også, at det er vi fuldstændig enige om, i hvert fald ifølge de bemærkninger, jeg har hørt fra de øvrige partier her.

Det er vi fuldstændig enige om, og tiden stopper jo ikke, og denne sag stopper jo ikke

med vedtagelsen af dette direktiv. Der er fortsat en opgave, der skal løses, også med hensyn til at sikre, at ulandene rent faktisk får andel i den kommercielle udnyttelse, der sker af genbankerne fra de enkelte lande. Selvfølgelig skal vi sikre dét.

Og jeg tror faktisk også, vi i højere grad skal forsøge at få formuleret ulandspolitikken på det europæiske plan i relation til den sammenhæng, for det har også noget at gøre med ulandenes egne muligheder for at udvikle sig, så det er også en aktiv del af ulandspolitikken. Og det er i hvert fald min opfattelse, at det ligger fint i forlængelse af den ulandspolitik, som fra dansk side bliver ført i disse år.

Så jeg er på mange måder meget enig med hr. Keld Albrechtsen i hans betragtninger, men jeg når altså frem til en anden konklusion med hensyn til dette direktiv, end hr. Keld Albrechtsen gør.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 164: Forslag til lov om ændring af lov om Garantifonden for Skibsbygning m.v. (skibsværfts-aftalen). (Forlængelse af loven).

Af erhvervsministeren (Jan Trøjborg).
(Fremsat 28/1 98).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ole Vagn Christensen (S):

Da vores ordfører, hr. Poul Andersen, ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne fremføre følgende:

Vi kan støtte det fremsatte forslag, der er en naturlig konsekvens af, at OECD-aftalen ikke er trådt i kraft.

Svend Erik Hovmand (V):

Også fra Venstre skal der lyde et tilsagn til forlængelsen. Vi håber meget, at det bliver sidste gang, den skal forlænges, og at vi snart kan få den OECD-aftale til at træde i kraft.